

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра філософії та методології науки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація наукових досліджень
з основами інтелектуальної власності**

для студентів філософського факультету

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

**В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
В10 Філософія
другий (магістерський)
Філософія
обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2025/2026</u>
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Руденко Ольга Валентинівна**, к.філос.н., доцент кафедри філософії та методології науки;
Комзюк Леонід Трохимович, к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

Пролонговано: на 2026/2027 н.р. _____ (_____) «__» _____ 2026 р.
на 2027/2028 н.р. _____ (_____) «__» _____ 2027 р.

КИЇВ – 2025

Розробники: Руденко Ольга Валентинівна, к.філос.н., доцент кафедри філософії та методології науки _____

Комзюк Леонід Трохимович, к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права _____

Затверджено «26» серпня 2025 р.
Зав. кафедри філософії та методології науки
_____ (Сергій ПЕТРУЩЕНКОВ)

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету
Протокол від «29» серпні 2025 року №2

Голова науково-методичної комісії _____ (Ірина МАСЛІКОВА)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів із сучасною методологією науки, здобуття ними знань з методології, методики та організації наукової діяльності, оволодіння студентами методологією пізнання для забезпечення їхньої професійної соціалізації як науковців для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, ознайомлення студентів з основними аспектами охорони і захисту інтелектуальної власності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* понятійно-категоріальний апарат навчальних дисциплін «Історія філософії», «Теоретична та практична філософія», «Теорія пізнання», «Філософія та методологія науки».
2. *Вміти* застосовувати понятійно-категоріальний апарат навчальних дисциплін «Історія філософії», «Теоретична та практична філософія», «Теорія пізнання», «Філософія та методологія науки» в науковій роботі, планувати наукову роботу, аналізувати та встановлювати зміст прав інтелектуальної власності.
3. *Володіти елементарними навичками* проведення наукових досліджень, представлених у процесі написання курсових робіт, володіти навичками критичного мислення, опрацьовування значного масиву наукового матеріалу з наданням власних висновків та пропозицій.

3. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою навчальною дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових частин. У 1 та 2 частинах розкривається зміст понять «методологія», «методика», «методи дослідження», розуміння науки як дослідження, розглядаються конкретно-науковий, загальнонауковий та філософський рівні методології. Окреслюється множина методологічних систем сучасної філософії науки. Розкриваються способи пошуку наукової інформації, зміст організації наукових досліджень (в тому числі магістерське дослідження). У 3 частині висвітлюються питання інтелектуальної власності.

4. Завдання (навчальні цілі): ознайомити студентів із базовими принципами методологічної підготовки для професійної діяльності вченого; представити характеристики основних методів наукового пізнання (індукція, дедукція, абдукція) та методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивної та емпірично-індуктивної); визначити особливості застосування загальнометодологічних принципів у науковій діяльності; окреслити основні критерії оцінки наукового знання і вимоги до організації дослідницької діяльності; дати знання щодо об'єктів та суб'єктів, джерел, змісту і захисту особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності; виявити основні аналітичні та практичні особливості механізму підбору методологічних засад дослідження та його організації; розглянути ключові моделі структурного та сутнісного наповнення наукових кваліфікаційних робіт; встановити етапність проведення наукового дослідження, виокремити основні різновиди науково-дослідницької роботи під час кожного з визначених етапів, застосовуючи їх, зокрема, під час досліджень в галузі філософії; розвинути у студентів вміння логічно та професійно обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з актуальних проблем філософії в процесі наукового дослідження, вміння оформити наукову статтю та опублікувати її в наукових фахових виданнях з філософських наук, підготувати студентів до можливості продовжити навчання на третьому рівні вищої освіти.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ФК 3. Здатність формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження.

ФК 4. Здатність обирати і застосовувати найбільш ефективну методологічну стратегію дослідження.
 ФК 5. Здатність критично працювати з філософськими текстами, застосовувати різні методи аналізу та інтерпретації.

5. Результати навчання за дисципліною:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
1	Знати:			
1.1	складові системи засад науки: наукова картина світу, принципи, ідеали і норми наукового дослідження, філософські засади наукового дослідження, ознаки класичного, некласичного та постнекласичного типів наукової раціональності; основні напрями дослідження інтелектуальної власності	Лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота, презентація самостійної роботи	6
1.2	поняття наукового методу, методики та методології, підходи до класифікації основних методів наукового дослідження; основи законодавства України про інтелектуальну власність	лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота, аналіз методологічних засад	6
1.3	характеристики відомих методологічних систем: емпіризму та індуктивізму, методології фальсифікаціонізму. історичної школи у філософії науки, зокрема теорії наукових революцій Т. Куна, методології науково-дослідницьких програм І. Лакатоша, методологічного анархізму П. Фойерабенда; критики догматичної раціональності Л. Лаудана та Г. Патнема та розуміння раціональності і реалізму в сучасній філософії науки; змісту основних інститутів інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота	6
1.4	методологічні моделі: гіпотетико-дедуктивну та емпіричну індуктивну, поняття факту, гіпотези і теорії.	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота	6
1.5	пошук інформації у процесі наукової роботи, методи опрацювання інформації, у т.ч. з інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота, аналіз методологічних засад	6

1.6	наукові публікації як представлення результатів дослідження, правила наукових публікацій, у т.ч. з інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота	6
1.7	загальну схему підготовки магістерської роботи, докторської дисертації, вимоги до оформлення, порядок захисту, у т.ч. з інтелектуальної власності	лекція, самостійна робота	усна доповідь, підсумкова контрольна робота, аналіз методологічних засад	4
2	Вміти:			
2.1	розрізняти науку як систему знань, соціальний інститут та дослідницьку діяльність, розуміти історичну зміну системи засад науки як зміну типів наукової раціональності в процесі глобальних наукових революцій	семінари, самостійна робота	контрольна робота, презентація самостійної роботи	5
2.2	розрізняти метод, методологію, методику, техніку; усвідомлювати багаторівневість методології науки, різноманітність конкретно-наукових методологій, розуміти норми наукового дослідження як методологічні принципи; використовувати вимоги до наукової теорії як загальнонаукові методологічні принципи	семінари, самостійна робота	усна доповідь, контрольна робота	5
2.3	розрізняти загальнонаукові та спеціальні, емпіричні та теоретичні, кількісні та якісні методи; розрізняти та застосовувати методологічні процедури верифікації, обґрунтування і фальсифікації, абдукцію і висновок до найкращого пояснення; розрізняти експеримент і спостереження, застосовувати процедури переходу від даних спостереження до емпіричних залежностей і наукових фактів		усна доповідь, контрольна робота	5
2.4	організовувати роботу з науковою літературою, розрізняти первинну та вторинну інформацію, здійснювати електронний пошук джерел, у т.ч. з інтелектуальної власності	семінари, самостійна робота	усна доповідь, контрольна робота, аналіз методологічних засад	5
2.5	сучасні підходи до організації дослідницької роботи, способи підготовки та захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт із дотриманням прав інтелектуальної власності	семінари, самостійна робота	контрольна робота, усна доповідь, аналіз методологічних засад	5

3	Комунікація:			
3.1	використовувати власне знання іноземних мов для роботи з інформаційними інтернет-ресурсами, читати наукові тексти та критичну літературу в процесі підготовки до семінарських занять та написання реферату, в т.ч. з інтелектуальної власності;	семінари, самостійна робота	усна доповідь, презентація самостійної роботи	10
3.2	презентувати результати здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, індивідуальних робіт, у т.ч. з інтелектуальної власності	семінари, самостійна робота	усна доповідь, дискусії, презентація самостійної роботи	10
4	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та опрацьовувати інформацію з різних електронних та письмових джерел, у т.ч. з інтелектуальної власності	самостійна робота	усна доповідь, презентація самостійної роботи	5
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, що поставлені в індивідуальних роботах із дотриманням прав інтелектуальної власності	самостійна робота	аналіз методологічних засад	5
4.3.	самостійно приймати та обґрунтовувати власні рішення із дотриманням прав інтелектуальної власності	самостійна робота	аналіз методологічних засад	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання																
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3
ПРН 1. Здійснювати інтелектуальний пошук, виявляти і критично осмислювати актуальні проблеми сучасної філософської думки, розробляти їх в рамках власного філософського дослідження.	+	+	+	+	+			+							+		
ПРН 4. Пропонувати та обґрунтовувати нові			+					+						+	+		

підходи до розв'язання задач і проблем.																			
ПРН 7. Критично осмислювати, аналізувати та оцінювати філософські тексти, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації.																			
ПРН 8. Розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу та іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.																			
ПРН 14. приймати ефективні рішення з питань управління складною професійною та/або навчальною діяльністю у сфері філософії;																			
ПРН 16. Планувати і виконувати наукові дослідження з філософії та дотичних питань, формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень в різних формах наукової комунікації.																			

7. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання 1.1 – 1.7**), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.5**); (**комунікація 3.1-3.2**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.3**), що складає 60% загальної оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Оцінювання семестрової роботи:

1. Усна доповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарах: РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 1.7, 2.2-2.5, 3.1, 3.2, 4.1 – 20/35 балів;
2. Самостійна робота (Презентація характерних ознак наукової галузі): РН 1.1, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1 – 13/20 балів;
3. Самостійна робота (Аналіз методологічних засад власного бакалаврського дослідження) : РН 1.2, 1.5, 1.7, 2.4, 4.2, 4.3 – 13/20 балів;
4. Контрольна робота: РН 2.1-2.5 – 2/5 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах), контрольної роботи та самостійні роботи. Мінімальна кількість балів становить 48 балів, максимальна 80 балів. Залік проходить у вигляді письмового тесту і складається з питань всіх частин програми та оцінюється у 12/20 балів.

Всі види робіт в семестрі мають в підсумку:

* в максимальному вимірі - 80 балів

* в мінімальному вимірі – 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота: РН 1.1-1.7 — 12/20 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Усна відповідь	теми 1, 3, 4, 6, 9, 11, 12	«3» x 5 = 15	«5» x 5 = 25
Доповнення, участь у дискусіях	теми 1, 3, 4, 6, 9, 11, 12	«1» x 3 = 3	«1» x 5 = 5
Самостійна робота	Згідно інформаційного додатку 1) Презентація характерних ознак наукової галузі. 2) Аналіз методологічних засад власного бакалаврського дослідження. 3) Підготовка концептуальної схеми наукової статті. 4) Реферат з основ Інтелектуальної власності	«6» x 4 = 24	«10» x 4 = 40
Контрольна робота за першою та другою частиною		«6» x 1 = 6	«10» x 1 = 10
Підсумкова контрольна робота у вигляді тесту за всіма частинами		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка дисципліни		60	100

7.2 Організація оцінювання:

Критерії оцінювання:

Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу, першоджерела.

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності.

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, першоджерела. Має у відповіді суттєві неточності.

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Доповнення / дискусія:

1 бал – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми.

Самостійна робота (презентація характерних ознак наукової галузі та аналіз методологічних засад власного бакалаврського дослідження):

10-9 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, апелює до поглядів відомих філософів, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість письмової роботи.

8-7 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність в письмовій роботі. Допускаються несуттєві неточності.

6-5 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності.

4-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

Контрольна робота за першою та другою частиною:

10-7 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність письмової роботи

6-3 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності.

2-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх частин та виконання самостійних робіт

Підсумкова тестова контрольна робота (залік) є письмовою відповіддю на 20 закритих тестових питань з усіх трьох частин курсу. Максимальна кількість балів за цю роботу складає 20 балів, мінімальна – 12 балів.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і є арифметичною сумою балів, набраних студентом за 3 частини курсу.

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) чи/або залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
<i>Максимум</i>	80	20	100

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	самост. робота
Частина 1 Методологія наукових досліджень				
1	Поняття про науку та наукові дослідження. Відкрита наука.	2	2	8
2	Загальна характеристика методології. Методи емпіричного та теоретичного досліджень, структура емпіричного та теоретичного знання.	2		6
3	Множина методологічних систем.	2	2	6
Частина 2 Загальна організація наукових досліджень				
4	Система організації науково-пізнавальної діяльності	2		6
5	Базова модель процесу наукового дослідження	2		6
6	Пошук й опрацювання наукової інформації	2		6
7	Кваліфікаційні роботи: підготовка, оформлення і захист	2	2	6
8	Методика підготовки й оформлення публікацій	2	2	8
9	Поняття академічної доброчесності	2		6
10	Проміжна контрольна робота	2		
Частина 3 Основи інтелектуальної власності				
11	Інтелектуальна власність як фактор суспільного розвитку. Поняття, система та джерела права інтелектуальної власності	2		8
12	Авторське право і суміжні права	2	1	6
13	Право промислової власності	2	1	8
14	<i>Підсумкова комплексна робота</i>	2		
	УСЬОГО:	28	10	80

Загальний обсяг 120 год. в тому числі:

Лекції – 28 год.

Семінари – 10 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 80 год.

Форма контролю – залік.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

- 1.Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. Підручник. Київ: «Київський університет», 2008. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobr-sidor.pdf>
- 2.Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. К., 2009. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dobr-bil-kom.htm>
3. Історія та філософія науки: Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III– IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2009. https://books.google.com.ua/books?id=Xx_9CQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- 4.Коровайченко, Ю.М. Almatater, або як стати справжнім студентом. К.: "ВМУРoЛ", 2003.
- 5.Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб./ за ред. І.С.Добронравова (ч.1), О.В.Руденко (ч.2). К., 2018. <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
- 6.Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення та захисту. К., 1997.

7. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О.Кодинець, Ю.В.Носік та ін.; за ред. О.П.Орлюк. К.:Інтерсервіс, 2016.
8. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнтів. К.: "Центр учбової літератури", 2010.
9. Орлюк О.П. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К. : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007.
10. Філософія науки. Підручник. / Заг.ред. Добронравової І.С. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>

Додаткова:

1. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія / Ю. М. Капіца, С.К. Ступак, О. В. Жувака. К. : Логос, 2012.
2. Бугров Мирослав, Концепція відкритої науки та її значення. К., 2025. С.995-997. <https://daysofscience-knu.net.ua/index.php/conference/issue/view/14/81>
3. Добронравова І.С. Норми наукового дослідження в нелінійному природознавстві // Філософська думка. 1999. №4. С.36-48.
4. Добронравова І.С. Практична філософія науки. Суми: Університетська книга, 2017.
5. Комзюк Л. Місце авторського права в системах права держав Центрально-Східної Європи: деякі методологічні аспекти. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2010_85_7
6. Комзюк Л. Гармонізаційний потенціал проекту Європейського кодексу авторського права. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/visnyk/yurydych_88_2011.pdf
7. Правовий статус патентного відомства: українські реалії в контексті зарубіжного досвіду / І. Г. Запорожець, А. Т. Комзюк, Л. Т. Комзюк. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2004_22_117
8. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. Том 1, 2. К.: Основи, 1994. 444/495 с.
9. Сорока Н. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід. Харків: Право, 2019.
10. Руденко, Ольга. Відкрита наука як чинник ціннісного впливу на суспільство//Культурна місія університету в сучасних ціннісних трансформаціях: Матеріали науково-практичної конференції (6 грудня 2024 року). Київ: Дільниця оперативної поліграфії філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2024. - 106 с. С.65-68.
11. Руденко Ольга, Відкрита наука: перспективи та виклики. К., 2025, С.1013-1017. <https://daysofscience-knu.net.ua/index.php/conference/issue/view/14/81>
12. Bently L. Intellectual Property Law. Fourth Edition. Oxford: Oxford University Press, 2018. URL: <https://oxforduniversitypress.app.box.com/v/he-9780198769958>
13. Kuhn, Thomas S. The Structure of Scientific Revolutions. (Кун Т. Структура наукових революцій). <https://www.lri.fr/~mbl/Stanford/CS477/papers/Kuhn-SSR-2ndEd.pdf>
14. Laudan L. Science and Values. (Лаудан Л. Наука і цінності). https://www.academia.edu/39372139/Laudan_Science_Values
15. Lakatos, Imre . Falsification and the Methodology of Scientific Research Programmes. (Лакатос І. Фальсифікація та методологія науково-дослідних програм). <http://www.inf.fu-berlin.de/lehre/pmo/eng/Lakatos-Falsification.pdf>
16. Rudenko O., (2018) Methodological role of philosophy in scientific research// Ukraine – EU. Innovations in Education, Technology, Business and Law : collection of international scientific papers. Chernihiv : CNUT, 2018. P. 381-382.
17. Rudenko O., (2019) Postnonclassical science – vs –postmodernism. – Scientific achievements of modern society. Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. P. 655-660.
18. Rudenko, O. & Kharkov, S. (2023) Philosophical studies of the future in the context of postmodern knowledge: theory, methodology. *Futurity Philosophy*, Vol. 2 No. 3 (2023), 4-16.
DOI: <https://doi.org/10.57125/FP.2023.09.30.01>
19. Rudenko, Olga. (2023). Ukrainian education for peace and security 2023: Technological convergence, artificial intelligence\\Open Access Journal Multidisciplinary Reviews Vol. 6 (2023), e2023spe016 (y

співавторстві Nataliia Bakhmat, Iryna Romanova, Larysa Oronovska, Olena Mogy). <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/issue/view/100>)

20. Rudenko, Olga. (2024). Philosophical concepts and postulates in the modern world: challenges, reflection and their practical application\\ Synesis, v. 16, n.1, 2024, ISSN 1984-6754© Universidade Católica de Petrópolis, Rio de Janeiro, Brasil. P.33-46. (у співавторстві). <https://seer.ucp.br/seer/index.php/synesis/issue/view/141>)

Нормативно-правові акти:

1. Про вищу освіту. Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
3. Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери. Указ Президента України від 16 травня 2008 р. № 444/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444/2008#Text>
4. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#n9>
5. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання. ДСТУ 8302:2015 від 1 липня 2016 р. К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с. URL: <http://aphd.ua/v-ukrani-nabuv-chynnosti-dstu-83022015-pro-oformlennia-bibliohrafichnykh-posylyan/>

Загальне законодавство у сфері інтелектуальної власності:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України (зі зм.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (зі зм.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кримінальний кодекс України. (ст. ст. 176, 177, 203-1, 216, 229, 239, 232). (зі зм.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Митний кодекс України (зі зм.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України (зі зм.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
7. Господарський процесуальний кодекс України (зі зм.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
8. Кодекс законів про працю України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
9. Податковий кодекс України (зі зм.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Цивільний процесуальний кодекс України (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
11. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності. Закон України від 16 червня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text>
12. Про Антимонопольний комітет України. Закон України від 26 листопада 1993 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
13. Про інформацію. Закон України від 2 жовтня 1992 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (зі змінами).
14. Про культуру. Закон України від 14 грудня 2010 року № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
15. Про медіа. Закон України від 13 грудня 2022 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.

16. Про видавничу справу. Закон України від 5 червня 1997 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
17. Про народні художні промисли. Закон України від 21 червня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2547-14#Text>.
18. Про архітектурну діяльність. Закон України від 20 травня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>.
19. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
20. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності: постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF#Text>

Спеціальне законодавство України у сфері авторського права і суміжних прав:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_051
2. Всесвітня конвенція про авторське право. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_052.
3. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
4. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 1 грудня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
5. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав. Закон України від 15 травня 2018 року № 2415-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>
6. Про розміри відрахувань до фондів творчих спілок України за використання творів літератури та мистецтва : постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108-92-%D0%BF#Text>
7. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF#Text>.

Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності :

1. Паризька конвенція про охорону промислової власності. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 15 грудня 1993 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
3. Про охорону прав на промислові зразки. Закон України від 15 грудня 1993 року (зізм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг. Закон України від 15 грудня 1993 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
5. Про правову охорону географічних зазначень. Закон України від 16 червня 1999 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>
6. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів. Закон України від 5 листопада 1997 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про охорону прав на сорти рослин. Закон України від 21 квітня 1993 року (зі зм.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>